

Veto

W e moesten van haar houden, vroeger. Reeds als zevenjarige dreumessen werden we gedwongen om deze kwasi-goddelijke vrouw te bewonderen, te aanbidden en haast fysiek lief te hebben - we gaven kusjes op haar foto, bij ons in de lagere school. Gillend werd ik 's nachts wakker, tijdens de zoveelste verwarrende droom over mijn Oosterse prinses en slaapdronken hobbelde zij, de Maagd uit Calcutta, op een melaatse olifant door mijn donkere kamer. Ah, Moeder Theresa, Wat Waart Gij Schoon!

V ooral uw blauwe sari sprak mij aan. Een licht windvlaagje was genoeg en - hups! - terwijl de leprozen wanhopig grabbelden naar hun wegsplattende endjes vinger en neus, fladderde uw half-doorschijnend hemdje opwindend omhoog en verbaalde een stukje ongeschonden enkel. En zie, mirakel! Blinden zagen het Licht door hun etterende ogen, lammen sleepten zich wanhopig voort (oh wee, hun geslacht al schurend in het zand), en allen lonkten naar uw Reine Vlees, en stamelden - letterlijk - door één mond: "God...

M iljaar, borsten heeft ze niet, maar benen! Benen..." Want dat had de Voorzienigheid haar gegeven, en daarom kust Johannes-Paulus met een higerige overgave mijn Moeder Theresa's voeten, terwijl de zondige wellust van zijn Pools-paapse tong druipet: ze heeft olijfbruine, vollere, zachtere en - ook Theresa is maar een mens - harigere benen die welke destijds Eva om Adam's lenden welfde. En daarom - en hiermee verkondigen wij een van de Zeven Mysteries - gaan alle Indische bedelaars plat voor haar:

O m een beetje onder haar sari en zo naar 'steeds meer been' te kunnen kijken. En Theresa? Theresa getuigde dapper en eenzaam van haar geloof door onverzettelijk dit Kruis te blijven dragen, in de broeierige steegjes van Calcutta. Zij weet dat God dit alles weet (wat wil je, Hij heeft haar trouwens geschapen) en dat Hij daarom haar ooit tot zich zal nemen - gelijk heeft-je, de Oude Snoeper. Misschien leest u het volgende week in Veto.

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 18, 1991-1992, NUMMER 15, MAANDAG 20 JANUARI 1992

Algemene malaise binnen de sociale sektor

Mei '68 stukje dichterbij

V orige week deed Veto al uitgebreid verslag over het grote ongenoegen van Sociale Raad (SoRa) over enerzijds de gevoerde politiek binnen de Raad van Bestuur van Alma en anderzijds de malaise binnen de hele sociale sektor van de KU Leuven. Op de Algemene Vergadering van Sociale Raad werd op vrijdag 10 januari gesteld dat het zo niet verder kon, en alle studentenafgvaardigden waren het er dan ook over eens dat er iets moest gebeuren. Uiteindelijk werd beslist dat er, naast het voorlopig wegblijven van de drie studenten op de raad van Bestuur van Alma, ook een hongerstaking op touw moest worden gezet. Na deze eerste actie zullen de zaken opnieuw worden geëvalueerd en zal eventueel uitgekeken worden naar andere, meer drastische, acties.

Deze hongerstaking is trouwens niet de eerste actie die dit academiejaar rond Alma gevoerd zal worden. In de maand december hebben 3500 studenten al een petitie ondertekend tegen de geplande prijsverhogingen in Alma. Deze handtekeningen werden dan onder de vorm van een pikactie in het Van Dale-Kollege aan Toon Martens, directeur van de studentenrestaurants, overhandigd. Deze actie - die overigens op ruime belangstelling van de pers kon rekenen - heeft blijkbaar niet de nodige indruk op de Raad van Bestuur van Alma gemaakt. Enkele uren later keurde dit orgaan de begroting met prijsverhogingen goed, zonder ook maar de moeite te doen om naar de alternatieven van de drie studenten-medebeheerders te luisteren. De brief die de studenten naar de Raad van Beheer van de KU Leuven stuurden, en waarin om meer middelen voor de sociale sektor werd gevraagd, werd op de Raad van Bestuur wegge-wimpeld met de opmerking dat die toch niet op de Raad van Beheer zou besproken worden. Met het wegblijven uit de Raad van Bestuur van Alma willen de studenten dan ook een signaal van onvrede geven over de loze inhoud die aan het begrip studenteninspraak gegeven wordt.

Sociale Raad besliste daarom de leden van de Algemene Vergadering van Alma aan te schrijven om hen in te lichten over hun voornemen om voortaan weg te blijven op de Raad van

van de ganse sociale sektor aan de universiteit. Sinds de jaren '70 komen steeds minder mensen uit de lagere inkomensklassen aan de universiteit studeren. I. De Lannoo, H. Deleek en F. Lammertijn, allen professor aan de KU Leuven, kwamen elk afzonderlijk tot diezelfde konklusie. Deleek stelt dan ook dat de demokratisering van het onderwijs dringend opnieuw op de politieke agenda moet geplaatst worden, en heeft het zelfs over "het einde van de demokratisering".

De Sint-Anna besparingen in de sociale sektor moesten opgevangen worden door de studenten, en dit via een verhoging van de inschrijvingsgelden en prijsverhogingen allerhande: duurdere kamerprijzen, duurdere Alma-prijzen, minder toelagen voor kringen, enzovoorts. De financiering van de sociale sektor is sinds de onzalige Sint-Annabe-

vervolg op p.2

(Foto Archie)

Milieuraad lanceert kringloopkampagne

De ruk naar grijs

O nder de slogan "werp de wegwerpmaatschappij weg" is men in de jaren '70 begonnen met allerlei grondstoffen en basisproducten te hergebruiken. Het tot hertoe meest geslaagde recyclage-item is ongetwijfeld het papier. Nochtans is kringlooppapier nog steeds een marginaal verschijnsel. Milieuraad wil een grootscheepse kringloopkampagne aan onze universiteit voeren: in eerste instantie wordt een verkoop van notitieblokken op de kursusediensten van de kringen georganiseerd, later op het jaar volgen acties gericht naar de academische overheid en de kopieercentra.

Men zou zich de vraag kunnen stellen waarom er vandaag de dag nog een milieuraad wordt opgericht. Op enkele jaren tijd hebben milieu-onderwerpen allerhande zich naar de top van de actualiteit-hitlijsten gehesen. Vele trein-

en kafeediskussies handelen nu over plastic flessen, greenhouse-effecten, files en hondepoep op de stoep... Een lijn trekken in de berichten is niet altijd even gemakkelijk. Een van de basisdoelstellingen van Milieuraad is dan ook om door discussie en studie een 'juiste' kijk op de zaken te verwerven. Bedoeling is in de eerste plaats de studentenwereld te informeren en te mobiliseren rond thema's die voor een universiteit relevant zijn. Milieuraad wil in zijn open vergaderingen alle kringen rond de tafel brengen, om het 'contact met de basis' zo levendig mogelijk te houden.

Om zichzelf te lanceren heeft MiRa een campagne rond kringlooppapier op poten gezet, waarbij op drie fronten actie gevoerd zal worden. Vanaf begin februari kan iedereen bij de kursusediensten terecht voor notatieblokken op kringlooppapier. Vele kringen zegden hun medewerking toe, waaronder nagenoeg alle grote (VRG, LBK, VTK, Medika,...) Aangezien kopiëren op kringlooppapier in Leuven slechts op een handvol plaatsen mogelijk is, lijkt een actie, gericht naar de kopieercentrumbaters, de studenten en de universitaire overheid, noodzakelijk. De bedoeling is niet alleen de verspreiding van kringlooppapier

(foto Rob Stevens)

MIGRANTEN - Veto ging deze week op zoek naar wat er allemaal gebeurt in het Leuvense om de integratie van migranten te bevorderen. Een verhaal van inzet, moed, moeilijkheden en politieke onwil op pagina 5.

maar ook een bewustmaking van gevolgen van het papiergebruik op het milieu.

Vaak wordt het gebruik van kringlooppapier afgewimpeld met het argument dat dit 'grijs' papier helemaal niet zo milieuvriendelijk is als die 'groene' jongens wel beweren. Deze 'kritiek' getuigt echter veel vaker van een onwil om het koopgedrag te veranderen, dan van een kritische houding. De relatie papier-milieu is reeds belicht in vele studies, die steeds tot dezelfde konklusie leiden: de papiersektor is in menig bedje ziek...

De basis van de hele papierproductie zijn nog altijd de bomen. Ofschoon de oppervlakte bos, zeker in Europa, sinds halverwege deze eeuw is toegenomen, staan de natuurlijke bossen er slecht voor. Deze natuurlijke bossen bezitten een rijke fauna en flora die onmogelijk kan overleven in de heraanplantingen die de houtleveranciers doen. Het betreft immers monokulturen van snelgroeiende soorten. De maatschappij verliest een grote rijkdom aan onbekende planten waarvan een deel waarschijnlijk geneeskrachtig zijn. De landen verliezen daardoor op lange termijn een belangrijke bron van inkomsten, zoals bijvoorbeeld Nigeria dat ooit een belangrijke houtexporteur was en nu een importeur. Andere landen als Ghana en de Ivoorkust dreigen dit voorbeeld te volgen. Het verkopen van andere woudproducten zoals fruit en het bevorderen van het toerisme zou die landen meer buitenlandse deviezen opgebracht hebben. Een aantal bosbouwers hebben trouwens de nadelen van hun monokulturen al ingezien.

Het is evident dat er op korte tijd een vermindering in de houtvraag moet komen. In de papierindustrie wordt er veel hout verspild. Een Noor heeft bijvoorbeeld slechts de helft van het papier nodig dat zijn Zweedse buur gebruikt, en het percentage dat gerecykeld wordt, schommelt tussen 17 en 50%. Zulke verschillen wijzen op een enorm potentieel om het papierverbruik te verminderen zonder de kwaliteit van het leven aan te tasten.

Voor de productie van papier zijn er op dit moment twee belangrijke processen. Het eerste is een mechanisch proces

vervolg op p.3

Leer typen in één week
Met succes getest door 40 studenten
Zie pagina 6.

advertentie

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)actualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggeplaat worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Blok

Veto nummer 10 (2 dec.): "Frank Vanhecke is vorige week in Brugge verkozen als VB-volksvertegenwoordiger." Dixit Walter Pauli. Het kleinste kind kon in de kranten lezen dat het Blok in West-Vlaanderen géén zetels haalde. Vanhecke werd dus niet verkozen.

Veto nummer 14 (13 jan.): "Technische fractie Europees Rechts (...): Vlaams Blok, Republiken, MSI, Front National, ..." Dixit Walter Pauli. Iedereen die een beetje op de hoogte is, weet dat de Italiaanse neo-fascistische MSI (Movimento Sociale Italiano) géén deel uitmaakt van de Fractie Europees, evenmin als het 'zootje' dat blijkbaar nog achter de suggestieve puntjes moet volgen. Het staat nochtans allemaal in het boek dat Walter Pauli bespreekt.

Het wordt moeilijk om sommige artikels geloofwaardig te vinden.

Wim Van Dijk

nvdr: Frank Vanhecke is inderdaad niet verkozen, hij was 'slechts' lijsttrekker voor de kamer in Brugge. Dat verandert overigens niets aan de stelling van het artikel, namelijk dat het NSV de ideale krakeringsbasis is van het Vlaams Blok.

LVSV (1)

Ik opperde, in naam van Medika, op de laatste AV van Kira in feite geen bezwaar tegen de vraagstelling over de subsidieaanvraag voor sprekers van het LVSV. Ik had wel problemen met het besluit dat de voorzitter trok uit de staking van stemmen. In Kira is het nu eenmaal zo dat, als er voor een bepaald voorstel geen absolute meerderheid gevonden wordt, de bestaande toestand behouden blijft. Mijn grootste bezwaar was dan ook dat deze bestaande toestand plots afhankelijk bleek te zijn van de vraagstelling.

Zoals u trouwens zelf aanhaalt, was men het er in de voorafgaande discussie over eens dat het LVSV voor de rest van

de subsidies in aanmerking kwam. Ook op basis van het reglement bleek dat er eigenlijk alleen beslist kon worden dat er niet aan de criteria voldaan werd. De bestaande toestand was volgens mij dan ook dat het LVSV in aanmerking kwam voor subsidies. Alleen een meerderheid 'tegen' kon dit gegeven ongedaan maken. Deze werd echter nooit bereikt, bij geen van beide vaststellingen.

Ik treed u wel bij in de bewering dat het een groot cirkus was en het spijt me dat ik misschien één van de hoofdrolspelers erin was.

Rik Willems

LVSV (2)

De Agalev-studenten willen met deze lezersbrief reageren op het artikel 'Liberalen niet vies van overheidsgeld' in Veto 13 en 'Met zijn allen naar het cirkus' van Veto 14. Wij vinden het ongehoord dat, op één na, alle subsidie-aanvragen van het LVSV uiteindelijk door Kringraad toch erkend zijn, terwijl het zonnklaar is dat ze tegen de geest en - volgens ons - ook tegen de letter van het FKK-reglement ingaan. Het FKK heeft als enige bedoeling een pluralistisch verenigingsleven te garanderen. Zoals terecht in het Veto-artikel wordt opgemerkt komt op deze manier de werking van het FKK in het gedrang. Andere verenigingen zoals de Agalev-studenten die er resoluut voor kiezen om, ook binnen het studentenmilieu, aan 'propere en klare' politiek te doen binnen de democratische spelregels, zijn hier uiteindelijk het slachtoffer van.

Het is ook voor ons niet zo moeilijk om twintig of dertig onkostenvergoeding per maand te 'regelen' voor sprekers, via onze werklunch die we iedere week houden en waar ook vaak mensen van de partij Agalev op aanwezig zijn. Wij kiezen er echter voor die lunch in de Alma te houden, en de 'sprekers' niet te vergoeden (verkozen hebben daarvoor hun parlementaire vergoeding), zodat we deze activiteiten ook niet bij het FKK moeten indienen. Het krijgen

van subsidies van het FKK is voor ons immers geen doel op zich.

Blijkbaar is ook binnen bepaalde politieke studentebewegingen hypokrisie troef en schikten men niet terug voor oneerlijke praktijken. Uit betrouwbare bron weten wij dat men binnen liberale kringen trouwens trots is op de manier hoe men het FKK een loer kan draaien. Meer nog, men beschouwt dit als iets dat eigen is aan politiek, en wat jong geleerd is...

Trouwens van nestbevuiling gesproken. Uit welke politieke hoek schreeuwt men altijd maar hoog van de daken dat er in Vlaanderen nood is aan een nieuwe politieke etik. Misschien kan het LVSV na het lezen van het FKK-reglement eens beginnen aan het 'burgermanifist' van hun 'grote ideoloog'.

Agalev-studenten Leuven
Francis Donvil, Kurt Ceulemans,
Stijn Smismans, Wim De Pop

Numerus

Na uw dossier "Numerus Clausus" van start ging, zijn wij maar begonnen met een dossier "Lezersbrieven". Deze week slechts enkele losse punten:

Nadat u ons op het belang van de zinskonstruktie in een objectieve tekst wees, geeft u vorige week zelf zo'n staaltje van "tekstmanipulatie". Ondanks het vermelden van de datum, plaatst u het eerste citaat uit Akutu laatst en geeft u dit aan om een heel artikel te bewijzen dat wij (weer eens) fout zaten. Terwijl u als u de citaten kronologisch bekijkt, wij toegeven dat het fout was te beweren dat het ingangsekamen bij TW democratiserend werkt (hierbij nogmaals). Wat wel blijkt, en ook in het latere citaat wordt gesteld, is dat het zeker niet anti-democratisch werkt. In TW schommelt men nog rond het universitaire gemiddelde wat betreft participatie van de "lagere sociale klassen", terwijl sommige richtingen met vrije toegang hier ver onder zitten.

Ten tweede wordt in 'In de buitenbaan' (Vandekerckhove en Huysse), toch één van de basiswerken over democrati-

sering van het onderwijs, duidelijk vermeld dat 33% van de universitaire afgestudeerden van "lagere sociale herkomst" bij hun eerste inschrijving aan de universiteit kozen voor TW (blz. 98). In het boek wordt dit toegeschreven aan het feit dat dit beroep dicht bij de arbeider staat, met andere woorden sociaal aanvaardbaarder is bij de omgeving van de student. Volgens ons moet ook eens onderzocht worden in hoeverre dit te wijten zou kunnen zijn aan de redenering dat als men slaagt in het ingangsekamen men z'n studies wel zonder problemen aankan. Dus of een ingangsekamen de ingebakken sociale twijfel niet deels zou wegwerken...

Tenslotte willen wij onze spijt erover uitspreken dat er na twee weken nog steeds niets geschreven is over de onderliggende problemen, namelijk de Europese context en het overschot aan artsen met z'n gevolgen voor de gezondheidszorg, en er alleen maar gewerkt wordt aan negatieve opinievorming ten opzichte van het artsenspectrum en de geneeskundestudenten(vereniging).

Rik Willems, preses Medika
Paul De Munter, voorzitter WGMO

nvdr (dossier): 1) Wij stelden in ons artikel dat men nog niet empirisch kon uitmaken of het huidige toegangsekamen TW al dan niet sociaal discrimineert - men kan dus ook niet zeggen dat het niet discrimineert, een fout die u weermom maakt. Het vermoeden bestaat echter dat hierbij wel een sociale selectie gemaakt wordt, dat er zonder ingangsekamen nog meer arbeiderskinderen TW zouden studeren. Dat universitaire examens tout court ook een sociale selectie met zich meebrengen, is immers reeds onderzocht. U kan er 'Sociale ongelijkheden en universiteit' van prof. Lammerjijn (1986) op naslaan: hij konstateerde een nauw verband tussen slaagskansen op een examen en sociale herkomst, tussen sociale herkomst en het al dan niet deelnemen aan examens en tenslotte tussen sociale herkomst en het al dan niet behalen van een graad. In onze overlever alle studierichtingen van de KUL scoort het hoger socio-professioneel het hoogst, en het lager socio-pro-

fessioneel nivo het laagst (p.17-18). Er zijn geen redenen om aan te nemen dat dit niet zo zou zijn bij het ingangsekamen TW.

2) U zou er zich rekenschap van moeten geven dat Huysse en Vandekerckhove vooral een interessante historische schets van de demokratsiering geven. Het boek dateert echter uit '77, en het is gewoont voor hun cijfers klakkeloos naar '92 te transponeren - dat toonde de door ons gepubliceerde tabel van De Lanoo trouwens overduidelijk aan.

3) Veto doet helemaal niet aan negatieve beeldvorming tegenover Medika als zodanig - als hierover een misverstand zou bestaan, is dat hiermee rechtgezet. Veto verschilt wel grondig van mening aangaande NC, en daarmee zal u toch moeten leren leven.

Forfait

Als sportverantwoordelijke van Katchetika wou ik graag even de sportieve eer van onze kring verdedigen. Intern draait onze werking heel goed en we proberen met Katchetika ook naar buiten te komen, onder andere door deel te nemen aan de activiteiten van Spora. Zo deden enkele dames onder ons op 8/1 mee aan de IFB volley, waar we met 2-0 wonnen van Ekonomika (weliswaar omdat deze niet kwamen opdagen). In de Veto van 13/1 werd de uitslag nochtans verkeerd vermeld, in het voordeel van Ekonomika. Wie of wat de oorzaak ervan is, weet ik niet en het is dan ook niet mijn bedoeling om iemand persoonlijk te beschuldigen. Alleen, voor één keer dat klein Duimpje de reus overwint, zagen we dit wel graag in Veto verschijnen.

Vanessa Joos

nvdr: Van harte proficiat met uw schitterende forfait-overwinning!

Kringraad

Kringraad zal voortaan regelmatig verslag uitbrengen over haar vergaderingen in de rubriek 'Uit de Raden' van Veto. Op deze tweewekelijkse vergaderingen zijn alle studenten welkom. Een greep uit de onderwerpen die op 10 januari aan bod kwamen.

1. Kringraad volgt de plannen voor de invoering van het studiepuntenstelsel zoals dat uit het decreet Coens voortvloeit, nauwgezet op. Het is hierbij van belang het jaarsysteem te beschermen. Zo veronderstelt men bij een doorgedreven studiepuntenstelsel immers dat er reeds een selectie van de studenten aan het begin van de studies plaatsvindt (met een numerus clausus of ingangsekamen), terwijl bij het huidige jaarsysteem de selectie door de jaren heen gebeurt. Aansluitend besluiten de kringen niet langer voorstander te zijn van een jaarvrijstelling vanaf 14 op 20, maar reeds vanaf 12 op 20.

2. Bij de voorbereiding van de Akademische Raad kwam vooral het Junior Program aan bod. Dit programma wil Amerikaanse studenten naar de KU Leuven lokken om ze, mits betaling van een hoog inschrijvingsgeld, een deel van hun 'undergraduate' opleiding te laten volgen. De vraag vanuit de Amerikaanse universiteiten naar dit programma is zo groot dat, indien de KU Leuven dit niet zou realiseren, zij dit hier zelf zouden organiseren. Dit betekent echter ook dat de KU Leuven huisvesting en nieuwe, Engelstalige cursussen moet verzorgen. Net zoals de betrokken fakulteit ETEW, eist Kringraad dat dit niet ten koste zou gaan van de nu reeds onderbezette personeelsom-

kadering in de eerste en tweede onderwijscyclus. Bovendien moet dit programma echt zelfbedruipend zijn en moet er werk gemaakt worden van meer uitwisselingen, zodat ook Vlaamse studenten naar Amerikaanse universiteiten kunnen gaan.

3. Patrick Callaerts van Focus Research stelde aan de kringen het eisenplatform over het wetenschappelijk onderzoek voor. De situatie voor het fundamenteel onderzoek in Vlaanderen is ronduit dramatisch. Kringraad steunt het platform en zal mee oproepen voor de nationale betoging van 6 februari in Brussel. De studententvertegenwoordigers op Akademische Raad zullen de vraag voor opschorting van de lessen en praktika op die dag steunen. Kringraad vraagt dat aan het platform de eis voor meer geld voor het universitaire onderwijs zou toegevoegd worden.

4. Kringraad en Sociale Raad zijn druk bezig met de oprichting van een representatieve Vlaamse overkoepelende. Allereerst wordt gewerkt aan de uitbouw van een overkoepeling voor de universiteitsstudenten. In een tweede fase zal dan gestreefd worden naar een federatie met de hogeschoolstudenten.

5. Op de vergadering kwam ook de subsidiëring van de activiteiten van het Liberaal Vlaams Studentenverbond (LVSU) ter sprake. Meer bepaald de subsidieaanvragen voor de video-avonden en de sprekersvergoedingen stonden ter discussie. De subsidie voor de video-avonden werd bij stemming met kringstandpunten niet toegekend. De subsidie voor de sprekers werd na heftige discussie echter wel toegekend.

De Almamalaïse

4 vervolg van p.1

sparingen van 1986 onvoldoende voor de instandhouding van de bestaande studentenvoorzieningen. Na vijf jaar krisisbeleid zijn nu zelfs alle reserves van Alma en de RvS opgebruikt of toegewezen. En zo moddert men maar aan, zonder uitzicht op structurele oplossingen, wel met uitzicht op nog verdere prijsjijningen... Maar als de studenten hun eigen sociale kosten moeten betalen dan mist die sektor geheel haar doel. Het zijn immers niet de studenten, maar wel de Vlaamse regering die, krachtens de wet van 3 augustus 1960, de nodige gelden moet beschikbaar stellen voor voldoende studentenvoorzieningen.

Alternatief

Als alternatief voor de huidige - mag Sociale Raad nog spreken van 'rampzalige toestand' - situatie zoekt Sociale Raad in drie richtingen. Voorerst moet dringend werk worden gemaakt van een herziening van de structuur van de medebeheersorganen, waarbij aan het begrip studenteninspraak meer inhoud gegeven wordt. Daarnaast vraagt Sociale Raad aan de KU Leuven en aan de overheid een extra inspanning voor de verzakte sociale sektor. Zo vraagt Sora aan de KU Leuven om een voldoende deel van de extra investeringskredieten

(320 miljoen over vijf jaar), die ze vorig jaar bij decreet van de Vlaamse regering gekregen heeft, naar de sociale sektor te laten stromen. Nu worden die middelen in hoofdzaak gereserveerd voor het prestigieuze Hoge-Heuvelproject van de fakulteit economie. Aan de VUB daarentegen, besteedt men deze kredietale middelen volledig aan de sociale sektor.

Tenslotte wijst Sora de Vlaamse overheid op haar verantwoordelijkheid om de demokratisering van het onderwijs vooraan op haar politieke agenda te plaatsen. Vorig jaar werd bij de opening van de Vlaamse Onderwijs Raad al naar een sociaal decreet verwezen. Dit decreet zou de sociale voorzieningen aan de Vlaamse universiteiten en hogescholen (die tot nu toe uit de boot vielen) moeten regelen. Er wordt in elk geval al met hoge verwachtingen uitgezien naar de resultaten van de ambtelijke commissie die zich bezig houdt met een behoeftenonderzoek en het formuleren van concrete projecten voor dit sociaal decreet. Hopelijk zal er nu wel voldoende politieke moed zijn om de nodige financiële middelen voor de sociale sektor vrij te maken.

Koen Hendrickx
Pieter Vandekerckhove

UIT DE RADEN

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 18
nr. 15
20 januari 1992

Ver. uitg. Pieter De Gryse,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredactie: Dirk Boeckx
Redaktiesekretaris: Pieter De Gryse

Redactie:
Walter Pauli, Patrick Staudt,
Ise Steen, Pieter Vandekerckhove,
Ria Vandermassen, Steven Van
Garsse, Stef Wauters
Doka: Christine Capéau,
Karel De Weerd, Wim Florius,
Rob Stevens
Tekeningen: Arnulph, Nix
Lay-out en vormgeving:
Jeroen Orly, Walter Pauli,
Patrick Staudt, Jan Van der Linden,
Ria Vandermassen, Steven Van
Garsse, Greet Van Loo, Maud
Vermeire

Medewerkers:
Peter Cauwenberg, Petra Cok,
Filip De Keulekerle, Dorinda
Dekeyser, Koen Hendrickx,
Maarten Hens, Karel Maesen,
Piet Schreurs, Ronny Tielen,
Ann Vandermassen
Eindredactie: Patrick Staudt en
Pieter Vandekerckhove

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotafyp Brussel
Opplage 9000 eksemplaren
ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250 fr.; niet-studenten:
300 fr.; steun vanaf 600 fr.;
overschrijven op 001-0959719-77
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen
om 18.00 uur op het redaktie-
adres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

Milieuraad

4 vervolg van p.1

waarbij de bomen tegen grote raspen worden geduwd zodat een pulp ontstaat. Dit proces verbruikt veel water en elektriciteit, maar heeft een hoog rendement: 0,9 ton papier per ton hout. Door de lage kwaliteit van het papier wordt het vooral gebruikt als krantenpapier.

De productie van kringlooppapier verbruikt minder energie en minder water dan die van "primaire" papier. Tijdens de bleiking zijn er minder chemicaliën nodig. Er is wel een bijkomend proces, namelijk het ontinkten. Sommige inktsoorten laten zich moeilijk verwijderen en dit geeft aan kringlooppapier de typische grijze kleur. Het is een feit dat de papierindustrie talrijke pogingen doet om het ganse proces milieuvriendelijker te maken. Voor de pulpproductie zijn er reeds enkele alternatieven op experimentele schaal. Voor de bleiking probeert men andere stoffen te gebruiken, zoals het relatief onschadelijke waterstofperoxide. Dit geeft een iets minder goede bleiking. Daar de bleiking het meest schadelijke deel in het productieproces is, zou er veel opgelost worden als de consument tevreden zou zijn met grijs papier. Aan de gebleekte pulp worden nog een aantal andere producten toegevoegd naargelang de vereiste kwaliteit en de bestemming van het papier, van luier tot grafisch kunstpapier.

Zonder verbruikers, geen producenten... Op Europees vlak is het verbruik van papierproducten de laatste tijd sneller gegroeid dan de economie in haar geheel. Zo verzenvoudigde het totale papierverbruik in West-Duitsland de voorbije 30 jaar tot een kleine 14 miljard ton in 1989. De belangrijkste stimulansen voor deze stijging vormen - naast de algemene economische groei - de nieuwe kantoorssystemen en de reclame. De ontwikkeling van nieuwe elektronische informatiesystemen heeft de vraag naar papier niet doen dalen. Uitvindingen zoals de PC, fotokopieerapparaten, telefaks en desktop publishing hebben de vraag aangewakkerd. Ook de groei van de reclamesector heeft een enorme invloed uitgeoefend op de vraag naar en de kwaliteit van drukwerkpapier. De eerdere concurrentie van TV en radio heeft de hoeveelheid reclamedrukwerk - en dus papier - ook niet doen afnemen, integendeel. Ook verpakkingspapier draagt aardig bij tot het persoonlijk papierverbruik. In 1989 lag de consumptie in West-Duitsland op 210 kg

papier per persoon, waarvan 85,5 kg verpakkingspapier.

Voor de productie van papier zijn er op dit moment twee belangrijke processen. Het eerste is een mechanisch proces waarbij de bomen tegen grote raspen worden geduwd zodat een pulp ontstaat. Dit proces verbruikt veel water en elektriciteit, maar heeft een hoog rendement: 0,9 ton papier per ton hout. Door de lage kwaliteit van het papier wordt het vooral gebruikt als krantenpapier.

Een tweede proces is de chemische behandeling van het hout. Er wordt minder water en energie gebruikt, maar er is wel een lozing van zwavelhoudende producten. Kwalitatief scoort de bekomen pulp beter, maar men heeft slechts een opbrengst van 0,4 ton papier per ton hout. De papierpulp wordt daarna gebleekt. Dit proces heeft tot doel een mooi wit-papier te bekomen, maar is zeer omstreven omdat er chloorverbindingen gebruikt worden. Chloorverbindingen zijn de schadelijkste verbindingen die de mens ooit geproduceerd heeft en ze worden dan ook veel gebruikt in pesticiden zoals bijvoorbeeld DDT. Dioxine is een andere beruchte chloorverbinding: deze stof heeft zijn effecten op mens en milieu bewezen bij de ramp in Seweso en tijdens de Vietnamoorlog, als chemisch ontbladeringsmiddel. Er treden in de papierpulp een aantal nog niet gekende nevenreacties op met deze chloorverbindingen. Deze stoffen worden niet enkel geloosd (met alle gevolgen van dien), even onrustwekkend is bovendien dat er sporen van stoffen als dioxine in het afgewerkte produkt gevonden worden.

Zweeds

Het ziet er tevens niet naar uit dat er vlug een einde zal komen aan ons groeiend papierverbruik. Inspanningen om het grondstoffenverbruik en schadelijke emissies te reduceren, worden volledig tenietgedaan door een groeiende behoefte. Op lange termijn zullen we onvermijdelijk minder papier moeten verbruiken. Het overmatig en onberedeneerd consumeren brengt ook andere problemen met zich mee: momenteel bestaat 28% van ons afval uit papier, waarvan ongeveer 40% afzonderlijk opgehaald wordt. Meer dan de helft wordt nog verbrand of gestort. Dit is een spijtige zaak, want recuperatie van papiervezels is energetisch veel voordel-

(foto Karel De Weert)

ger dan bijvoorbeeld het verbranden ervan. Het is dit gegeven dat eigenlijk de basisgedachte van het kringloopproces vormt. Papierafval kan gerecycled worden als secundaire ruwe grondstof voor de industrie. Terzelfdertijd worden verse grondstoffen gespaard, nieuwe jobs gecreëerd en wordt er bijgedragen tot een aanzienlijke reductie van de vervuiling.

Op Europees vlak wordt er momenteel ongeveer 40% van alle papier hergebruikt. Uitschieters zijn Nederland, Japan en Oostenrijk met een recuperatie van meer dan 50%. Een Zweeds onderzoek heeft echter uitgewezen dat 75% tot 80% van ons papier na gebruik reukeerbaar is.

Het recycle-concept dient ook wat gerelateerd te worden. Zo kan men papier slechts een beperkt aantal keren hergebruiken, omdat bij elk pulpproces de vezels verkorten waardoor het eindproduct minder sterk wordt. Gerecycleerde pulp wordt dan ook in hoofdzaak gebruikt voor karton en verpakkingsmaterialen. Tevens gaat er bij elk recycleproces een gedeelte (10-20%) van het papier verloren, samen met tal van onzuiverheden: nietjes, blisters, inkt,... Verder zijn ook niet alle papiersoorten recyclebaar: faks papier en gelaagde verpakkingen (papier met plasticen of aluminium film) komen bijvoorbeeld niet in aanmerking. De technische moeilijkheden bij de verwerking van oud papier zijn echter niet onoverkomelijk en op termijn zal men zeker moeten komen tot een brongericht aanpak in de zin van produktontwerp met het oog op recycling.

Good-will

Zijn er in de evolutie van papierverpaling naar papierkringloop technisch geen onoverbrugbare problemen meer, de realiteit ziet er ietwat anders uit. Menig jeugd- en socio-kulturele vereniging heeft kunnen ondervinden hoe de oud-papierprijs in de loop der jaren ineengestort is tot omzeggens 0 fr/kg. Momenteel beperkt de opbrengst van een papierslag zich dan ook tot de gemeentelijke subsidies. Economisch gezien wordt er al meer dan genoeg papier ingezameld, een groot deel blijft trouwens in de pakhuizen liggen en meer dan de helft van het oud papier wordt uitgevoerd, voornamelijk naar Nederland. Dit overaanbod oud papier is uitsluitend toe te schrijven aan een te kleine verwerkingscapaciteit in België.

De vraag stelt zich natuurlijk wat een individu - in dit geval de papierconsument - kan doen. Het lijkt allemaal een ver-van-mijn-bed show. Nochtans is de invloed die de maatschappij kan uitoefenen op het milieudrag van een in-

dustriële gigant als de papierindustrie niet te onderschatten. In juli 1991 publiceerde Greenpeace een plagiaat-editie van "Der Spiegel" op chloorvrij gebleekt papier. Deze actie veroorzaakte een schokgolf doorheen de Duitse pulpindustrie doordat de prijs van chloorgebleekte pulp ineens stortte. De pulpindustrie werd duidelijk gemaakt dat niet de papierproducenten, maar wel de magazinezellers de uiteindelijke klanten zijn. Het chloorbleken kwam hierbij zo in diskrediet, dat vele producenten in de nabije toekomst dienen over te schakelen op alternatieve processen. De papierproducerende nijverheid erkent overigens dat in hun sector milieuproblemen de uitdaging van de jaren '90 worden, vooral onder druk van de publieke opinie. Aan de andere kant wordt de onachtzame gebruiker op dit vlak vaak zand in de ogen gestrooid. Termen als milieuvriendelijk, chloorarm gebleekt en houtvrij worden te pas en te onpas als verkoopargument gebruikt. Warenhuizen kennen een wildgroei aan "groene" etiketten en "natuurvriendelijke" producten, aangezien die vlot verkopen.

Peter Cauwenberg
Maarten Hens

KRINGLOOP

Kringlooppapier blijkt nog veelal een randverschijnsel te zijn. Kursusblokken vind je in Leuven enkel in winkels in de trend van de wereldwinkel en de natuurboekie: Infodok, Kleine Johannes, WWF-winkel, Wereldwinkel, Greenpeace... Grotere winkels zoals GB, Acco en Inno verkopen helemaal geen kringloopartikelen. Een spijtige zaak wanneer je bedenkt dat het merendeel der studenten zich juist op die plaatsen bevoorradt met het nodige papier. Hier wil de milieuraad dan ook op inspelen, door de beschikbaarheid van het papier te verhogen. Een kostprijs van 50 fr. per blok is bovendien goedkoper dan alle vergelijkbare wit-papierblokken. Ook kopiëren op kringlooppapier kan je nog maar op een beperkt aantal plaatsen. Zo zijn er: Acco, Vesaliusstraat 13 (1,5 fr.); Captain Copy, Naamsestraat 115 (1-1,5 fr.); Schreurs, Naamsesteenweg 67/2 (1,5 fr.); De Raaf, Ravenstraat 19 (1,5 fr.); Printservice, Tiensestraat 38 (2,2 fr.) Meestal moet je het wel speciaal vragen... (Aanvullingen op deze lijst zijn steeds welkom bij de Milieuraad).

Als profren spreken

advertentie

In de aula voeren ze het hoge woord. En op het examen bedenken zij de vragen. Maar dan trekken ze zich terug in hun ivoren toren. Hoe ziet 'n u toren er van binnen uit? En wat als wij nu eens de vragen zouden stellen? Zonder angst (ons kunnen ze niet meer buizen!) en zonder toga-schroom gingen

we aan tafel zitten met de slimste geesten van Vlaanderen. En ja, ze wilden praten. Over abortus en euthanasie, over genetische manipulatie en misbruiken in de psychiatrie, kortom: over alles waarover ze tot nog toe zo angstvallig hadden gezwegen. Elke week, in onze reeks "ONDER PROFESSOREN".

PANORAMA
DE POST

LEES EN BELEEF
WAT WIJ BELEVEN

REDAKTIONEEEL Demokratie

De Akademische Overheid beschouwt de studenteninspraak in de sociale sector al jaren als de lastige tol die ze moet betalen om het prestige van de KU Leuven als katholieke en bijgevolg 'sociaal-voelende' universiteit te bewaren. Men laat dan ook geen enkele kans voorbijgaan om deze 'inspraak' verder uit te hollen. De flagrante onwil om de academische fractie binnen de Raad van Bestuur van Alma op te vullen, is daar slechts een zoveelste voorbeeld van. Dat de ijzernen begroting waarin de Sociale Sektor keer op keer geduwd wordt - door onvoldoende ekstra geld bij te passen - weinig speelmruimte laat om nog iets van die democratiserende doelstellingen te realiseren, is blijkbaar niet relevant. Intussen moet Alma wel aan het beheer van de KU Leuven een Centrale keuken (COP) atbalten, die niet eens haar eigendom wordt.

Uit tal van rapporten blijkt dat de democratisering van het onderwijs sinds de helft van de jaren '70 aan het teruglopen is. Dit brengt met zich mee dat heel wat studenten van onze universiteit, die nu meestal uit de midden- of hogere sociale klassen komen, helemaal niet meer wakker liggen van een zoveelste maaltijdprijsverhoging. Ook de grotere individualisering in onze maatschappij zal daar wel niet helemaal vreemd aan zijn. Het is dan ook de grote uitdaging van de studentenbeweging om haar basis duidelijk te maken dat een maatschappij waarin een hoger onderwijs voor de lagere sociale klassen onbereikbaar geworden is, de naam 'demokratie' niet waardig is. Een dergelijke maatschappij bestaat immers uit een kleine 'intellektuele elite' die zich bezig houdt met de grote maatschappelijke thema's, en een ander deel van de bevolking dat zich buiten de gangbare maatschappelijke discussie geplaatst voelt. De recente politieke ontwikkelingen tonen echter aan dat deze 'ongefinancierde massa' wel niet nalaat om haar afkeer voor het politieke ioneel te tonen.

Op dit ogenblik staan de traditionele partijen in België voor het probleem hoe ze de politieke besluitvorming terug dichtbij de kiezer kunnen brengen. Er wordt immers vanuit diverse hoeken gesteld dat het beleid de aansluiting met haar basis kwijtgeraakt is. Formateur Wathelet heeft onlangs met zijn 'kontraat met de burger' reeds duidelijk gemaakt dat er dringend werk moet worden gemaakt van maatregelen die de democratisering van het maatschappelijke leven moeten bevorderen. Hij dacht daarbij aan kansarmoedebestrijding, integratie van migranten, herwaardering van de pers, informatiedoorstroming naar het grote publiek, enzovoort... De democratisering van het onderwijs komt hierbij niet aan bod. Rapporten en onderzoeken wijzen nochtans uit dat het met het onderwijs alles behalve de goede kant opgaat. De onrusten met het gedemotiveerde maar toch strijdlustige Waalse onderwijzend personeel die al een jaar aanslepen, zijn maar één voorbeeld van de algemene malaise binnen het middelbaar onderwijs. Met het Hoger Onderwijs is het al niet veel beter gesteld. De afbraak van de sociale sector aan de universiteit en de bezorgde onderzoeken die op straat komen om te protesteren tegen besparingen in het wetenschappelijk onderzoek, tonen dit maar al te goed aan.

Wanneer ziet onze overheid in dat een democratische samenleving waarbij de basis zich werkelijk betrokken voelt, staat of valt met het onderwijs? Meer nog, het democratisch gehalte ervan hangt samen met de mate waarin de minst begoede de kans krijgt om zich te ontplooiën.

Jonge dokters in de problemen?

Een kwestie van arm, én rijk

De Medika-studenten willen numerus clausus (NC) ondermeer invoeren om de ontwaarding van het eigen diploma tegen te gaan. Men wil het zogenaamde 'diplomaproletariaat' vermijden, "want dat leidt tot frustraties", aldus het kringblad 'Akuut', "het gaat natuurlijk niet op dat na de studies de studenten uit hogere milieus veel meer kans maken om hun beroep uit te oefenen, juist omwille van de grote toevloed van diplomeerden." Die redenering ligt in de lijn van uitspraken van dr. Beckers van het Vlaams Artsensyndicaat (de 'strekking Wynen'). De artsleider leverde in een interview met 'Faze' (26/2/86) uitspraken af als "jongens (sic) uit een arbeidersmilieu zeven jaar laten studeren om ze dan een diploma te geven waar ze later toch niets mee kunnen doen, dat vind ik pas antisociaal". Geneeskunde een waardeloos diploma? Tiens.

Door wat de syndikanten van geneesheren "een overaanbod van artsen" noemen - op Italië na telt België het hoogste aantal artsen per inwoner in Europa -, zouden jonge dokters met ernstige inkomensproblemen geconfronteerd worden. Volgens die artsen-syndikanten zien vele jonge dokters de eerste jaren 'zwarte sneeuw' en verdienen nauwelijks de kost. Volgens een bepaalde interpretatie van de cijfers van de 'Rijksdienst voor Invaliditeit en Ziekteverzekering' (Riziv) zien een kwart van de huisartsen minder dan zeven patiënten per dag. Wellicht daarom gewaagt dokter Beckers in het hem eigen 'drecht' taalgebruik: "Nu lenen heel wat jonge artsen zich tot oneerlijke praktij-

ken om een inkomen te hebben, omdat men van hen echte paria's heeft gemaakt."

'Paria' is natuurlijk een relatief begrip. Wanneer verdient een arts te weinig? Hoeveel artsen staan op de rand van de bedelarij? Hoewel cijfermateriaal rond het inkomen van beroepenaars van vrije beroepen uiterst zeldzaam is, bestaat er toch een goede indicatie voor het inkomen van beginnende artsen. De Leuvense Dienst voor Studieadvies publiceerde in '89-'90 haar zevendelig rapport over de 'Arbeidsmarkt voor universitair'. Hierin onderzoekt men de intrede op de arbeidsmarkt van de afgestudeerden van de KU Leuven uit '85-'86 en '86-'87. De groepen schet-

sen een goed beeld van de toestand binnen een enkele studierichting. Bovendien laten ze ook toe een vergelijking te maken tussen de verschillende fakulteiten en bieden ze een uniek inzicht in de loontwikkeling van jonge artsen tijdens de eerste achttien maanden na het afstuderen (zie grafiek). Bij de interpretatie van de gegevens moet wel rekening gehouden worden met een zekere index-aanpassing. De cijfers dateren immers uit de periode van '87-'88.

Farmaceutisch

Een half jaar na het behalen van het diploma verklaart bijna de helft van de respondenten minder dan 35.000 frank bruto te verdienen, een extreem laag bedrag. Dit hoge aantal kan gedeeltelijk verklaard worden door de dienstplichtigen (ongeveer 13%), de groep die nog verder studeert (9,7%), de rest-groep van hen die nog gedeeltelijk stage lopen, onbezoldigd werken, of al dan niet vrijwillig zonder beroepsactiviteit blijft (in totaal 3,9%). Maar dan nog bestaat er een groep van omzeggens 25% van de pas afgestudeerde geneesheren die dat eerste half jaar een erg laag inkomen heeft.

Na achttien maanden - een jaar later

DOSSIER NUMERUS CLAUSUS (2)

De studenten geneeskunde hebben zich in een enquête van hun fakulteitskring Medika met ruime meerderheid uitgesproken voor numerus clausus (NC), een selectie van nieuwe kandidaat-geneesheren. Hoe goedbedoeld hun motieven ook kunnen zijn, Veto gaat met die optie niet akkoord. Als blad van een studentenkoepel die ijvert voor een democratisch onderwijs, vinden we dat NC fundamenteel afbreuk doet aan een van de meest essentiële verworvenheden hiervan: de vrije toegang tot de universiteit. Daarom verschijnt dit 'Dossier Numerus Clausus': een met realia gestaafde visie waarom NC onaanvaardbaar is - ook niet in geneeskunde. Deze week komt het voorwerp van NC aan bod: de studenten en pas-afgestudeerden. Wij proberen uit te leggen waarom de twee klassieke motieven voor NC ("het aantal studenten kan enkel met NC genormaliseerd worden" en "er ontstaat een diplomaproletariaat van kwasi-werkeloze jonge dokters met alle frustraties vandien") eigenlijk irrelevant zijn.

du - is die categorie 'arme dokters' vermindert tot 23%. Hiertoe behoren nog steeds 9,8% die nog steeds buiten de full-time arbeidsmarkt staat: dienstplichtigen, studerende enzovoort. Er blijft dus een rest van 13 à 14% van 'voor de arbeidsmarkt beschikbare geneesheren' die na anderhalf jaar nog steeds minder dan 35.000 frank bruto verdient.

De twee grootste categorieën van die 'voor de arbeidsmarkt beschikbare geneesheren' zijn de 21% 'zelfstandig gevestigden' en de 35,3% 'studerend en werkend'. Hiermee worden vooral de zogenaamde assistenten bedoeld, de 'specialisten in opleiding'. Ook zij verdienen in die eerste maanden geen bijster hoog salaris. De honoraria van Gasthuisberg bedragen op dit moment ongeveer 55.000 frank bruto. Dat inkomen verandert natuurlijk eenmaal men werkt als specialist-geneesheer.

Merkw aardig is dat reeds vlak na het beëindigen van hun studies een niet onbelangrijke groep dokters vrij gemakkelijk de weg vindt naar het 'goed geld verdienen'. Slechts zes maanden na afstuderen verdient 15% van de dokters reeds meer dan 60.000 frank bruto per maand. Na anderhalf jaar verdient 32% meer dan 60.000 frank per maand, en vermeldt 25% van de dokters - reeds een op vier - een inkomen van '70.000 frank en meer'. Let wel, die groep bevat natuurlijk geen enkele van de kandidaat-specialisten, die slechts na een vijfjaar hun specialisatie beëindigen, en dus pas later veel kans maken op een meer dan behoorlijk inkomen. Het gaat hier dus vooral om jonge huisartsen, en hiernaast de enkelen die tewerkgesteld zijn in bijvoorbeeld de chemische of farmaceutische nijverheid.

Konkurrentieel

Artsen met een beginnend bruto-inkomen van meer dan 70.000 frank hebben bovendien een hoog inkomen in vergelijking met de meeste andere universitair gediplomeerden. Zo is de toestand in de verschillende afstudeerrichtingen van Letteren en Wijsbegeerte stukken dramatischer. Niemand van de afgestudeerde germanisten verdiende anderhalf jaar na het behalen van het diploma meer dan 70.000 frank, en slechts 5,6% had een inkomen dat hoger lag dan meer dan 60.000 frank. Tegelijk nam 18,6% van de germanisten met minder dan 35.000 frank per maand genoeg. Twee jaar na het afstuderen was 22,2% van de afgestudeerden 'Oudheidkunde en Kunstgeschiedenis' ge-

woon werkloos, terwijl 9,7% aan de slag was in allerlei RVA-statuten. Ook binnen de fakulteit Wetenschappen leiden de diploma's niet onmiddellijk tot het grote geld: bij Dierkunde en Plantkunde was er zelfs geen enkele pas afgestudeerde die meer dan 60.000 frank bruto verdiende.

Natuurlijk zijn er aan de KU Leuven fakulteiten waarvan de afgestudeerden het beter doen dan de geneesheren, zeker in de eerste jaren na het behalen van het diploma. Een van de duidelijkst 'kloppers' is Toegepaste Wetenschappen. Na achttien maanden had 82,1% van de burgerlijk ingenieurs een bruto-inkomen van meer dan 60.000 frank, en 43,7% zelfs meer dan 70.000 frank. Globaal genomen is het echter onjuist om te stellen dat Geneeskunde een 'slechte' afstudeerrichting is, waar jonge dokters onverantwoord weinig verdienen. Dat is niet waar: een niet onbelangrijke groep dokters verdient haast onmiddellijk 'goed geld', terwijl een andere belangrijk deel (de kandidaat-specialisten) een tijdlang een middelmatig inkomen verdient, maar waarvan de inkomens na die specialisatie bijzonder sterk stijgen.

Ijzerpillen

Toch blijft er het probleem van de ook niet onaanzienlijke groep jonge dokters die inderdaad weinig verdient: 13 à 14% van de actieve dokters verdient anderhalf jaar na afstuderen minder dan 35.000 frank bruto. Wij zouden hiervoor echter een andere verklaring willen suggereren dan het klassieke 'veel aan artsen'. Naast bovenvermelde groep 'arme dokters' staan immers ook de 25% 'rijkeren', studiegenoten die op eenzelfde periode plots wel een royaal inkomen verzamelen. Bovendien zijn dit nog niet onmiddellijk de 'allerbeste' studenten: het merendeel van de 'grote onderscheidingen' specialiseert zich immers. Het gaat dus om een groep die 'om een of andere reden' (woonplaats, familiale relaties,...) erin slaagt het dubbele te verdienen van hun kollega's. De reden hiervoor moet dus eerder gezocht worden in de interne, en zéér liberale organisatie van dit 'vrije beroep': de gezondheidszorg is een konkurrentieel markt waar een patiënt niet in de laatste plaats een 'klant' is. In zo'n marktsituatie zijn er altijd winnaars en verliezers, zo gaat dat nu eenmaal.

Walter Pauli

'Dossier NC 3' zal de organisatie van de gezondheidszorg behandelen.

EVOLUTIE VAN STUDENTENAANTALLEN

AANTAL STUDENTEN GENEESKUNDE IS VERMINDERD

Cijfers - Numerus Clausus (NC) wordt ook dikwijls verdedigd met het argument dat er teveel studenten geneeskunde zijn, en dat dit de kostprijs van het onderwijs nodeels verhoogt. Bovendien stellen voorstanders van NC dat de vroegere pogingen om de studentenaantallen in te perken (bijvoorbeeld een sterke ontradingcampagne naar de laatste jaren van het middelbaar onderwijs) blijkbaar niet geholpen hebben.

Dat argument van een 'teveel aan studenten' is echter zeer relatief. Hiervoor baseren wij ons op de 'Jaarverslagen van de Dienst voor Universitaire Statistiek', uitgegeven door de Universitaire Stichting. Het laatste beschikbare rapport vermeldt de gegevens van '89-'90. Alle cijfers hebben betrekking op de populatie van alle geneeskundestudenten aan alle Belgische universitaire instellingen.

Het hoogtepunt van het aantal studenten geneeskunde ligt al een tijdje achter de rug. In het academiejaar '77-'78 telde men 20.654 inschrijvingen voor geneeskunde. Vanaf '78-'79 begonnen die aantallen echter stelselmatig te verminderen. Die evolutie zette zich door tot in het academiejaar '87-'88, toen onze universiteiten nog slechts 15.534 studenten geneeskunde herbergden, meteen het absolute minimum. Zonder enige vorm van NC of een andere artificiële beperking van de geneeskundestudenten, had er op tien jaar tijd een spektakulaire

absolute daling plaatsgevonden van 24,79%.

Die achteruitgang wordt nog duidelijker als men rekening houdt met het feit dat de absolute aantallen van de universiteitsstudenten in die periode bleven stijgen. Op het einde van het academiejaar '77-'78 telde men 100.924 inschrijvingen aan de universiteiten, tien jaar later 113.353. Dat betekent eigenlijk dat het gewicht van de groep geneeskundestudenten in de totale universitaire studentenbevolking daalde van 20,46% tot 13,70%. Met andere woorden: de relatieve daling (een die rekening houdt met deze 'index') van het aantal geneeskundestudenten lag natuurlijk nog veel hoger dan de konstante, namelijk 33,05%. Nogmaals: zonder enige vorm van NC. De studentenaantallen hadden zich automatisch aangepast aan wat voorgehouden werd als 'de maatschappelijke noden'.

Sinds '87-'88 zijn de studentenaantallen weer lichtjes aan het stijgen: 15.902 inschrijvingen in '88-'89, 16.586 inschrijvingen in '89-'90. Ook daarna heeft die stijgende evolutie zich voortgezet - alleen heeft de Dienst voor Universitaire Statistiek die cijfers nog niet gepubliceerd. Toch staat als een paal boven water dat, ondanks de stijging van de laatste jaren, ook vandaag nog steeds beduidend minder studenten voor geneeskunde kiezen dan vijftien jaar geleden.

De hele heisa rond de studentenaantallen wordt nog ongelooftwaardiger als men rekening houdt met de demokratisering van de meijesstudenten. Dat is een evolutie die zich pas vanaf de jaren tachtig echt heeft kunnen doorzetten. De vrouwelijke scharen stijgen met enige honderden per jaar; van 5893 in 85-86 over 6124 in 87-88 naar 6765 in 89-90. Nu lijkt het ons vrij logisch dat de meisjes hun plaats opnemen, en dat daardoor de aantallen van geneeskundestudenten stijgen, met als overal elders.

De pleitbezorgers van NC zouden dringend open kaart moeten spelen: wie voorstander is van zowel sociale demokratisering als maatschappelijke emancipatie van de vrouw, aanvaardt vanzelfsprekend dat het aantal actieven stijgt. Bij geneeskunde betekent dat: aanvaarden dat er méér dokters zullen zijn. Misschien dat wat betreft arbeidsorganisatie de artsen een voorbeeld kunnen nemen aan andere sectoren, die reeds vroeger met eenzelfde emancipatorische tendens geconfronteerd werden. Een goed voorbeeld zijn de onderwijzers, die vroeger met de pastoor en - inderdaad - de dokter tot de 'dorspotaubelen' behoorden. Ondermeer daar heeft men het grotere aanbod opgelost met maatregelen als een vervroegde pensioenstelling, door het invoeren van een kortere werkdruk, en - relatief gezien - een ernstige loonmatiging. (WP)

BRUTO-SALARIS	6 MAANDEN	18 MAANDEN
Onbezoldigd	2.3%	-
Minder dan 25.000	16.4%	10.2%
25.000-29.999	15.0%	3.9%
30.000-34.999	15.5%	9.4%
35.000-39.999	13.2%	10.9%
40.000-49.999	12.3%	22.7%
50.000-59.999	10.5%	10.9%
60.000-69.999	7.3%	7.0%
70.000 en meer	7.7%	25.0%

De tabel geeft de inkomensverdeling van de artsen, respectievelijk zes maanden en achttien maanden na het behalen van het diploma. Ze is gebaseerd op een enquête bij 337 van de 719 afgestudeerden uit '85-'86 en '86-'87. (Bron: D. Smets, L. Schots, J. Hoornaert, Arbeidsmarkt voor universitair. Deel 5, 1990, p.58.)

Een Leuvens spelletje
integratie-voetbal

Migrantenbeleid verloopt moeizaam

Op dit ogenblik wonen er meer dan 750 Noordafrikaanse migranten in Leuven. Het gaat om Marokkanen, Algerijnen en, in mindere mate, Tunesiërs van de eerste en tweede generatie. Om de specifieke noden van de migrantengemeenschap te verhelpen, bestaan er de 'Noordafrikaanse Culturele Vereniging' (NCV) en het Trefpunt Integratie (Tint). Het stadsbeleid ter zake wordt gevoerd langs de schepene van Welzijn en Gezin Christiane Vanneck, verantwoordelijk voor het migrantenbeleid in Leuven. De verschillen tussen beide verenigingen zijn echter opvallend en de integratie blijkt niet altijd even los te staan van partijpolitiek.

In 1980 ontstond de eerste werking rond migranten, in een werkgroep van 'Overleg Welzijn Regio Leuven' die aan de noden en behoeften van de migrantenbevolking was toegewijd. Na een aantal onderzoeken werd besloten een permanente vreedemidelenwerking op te richten die leidde tot het ontstaan van Tint (Trefpunt Integratie) dat sinds juni 1990 naast twee Belgen ook een migrant in dienst heeft. In haar activiteiten richt de vereniging zich hoofdzakelijk tot de Noordafrikaanse migranten, alhoewel in een tweede stadium ook politieke vluchtelingen zouden moeten bereikt worden.

Tint ijvert voor de volledige integratie van de migranten in de lokale samenleving en tracht dan ook zoveel mogelijk migranten bij haar werking te betrekken. De vereniging werkt nauw samen met de Leuvense buurtwerken 'Lampeke en De Straatmus', om het kansarmoede-probleem in de breedste zin aan te pakken. Zo worden er ondermeer huiswerkbegeleidingsklases georganiseerd voor kinderen, migranten en autochtonen met leerproblemen. Daarnaast maken de medewerkers de migranten gewegins in formulieren en instellingen, aangezien het analfabetisme bij de migranten van de eerste generatie nog een enorm probleem is. Alfabetisering in eigen taal lijkt op het eerste zicht de beste oplossing, naast de lessen Nederlands voor anderstaligen die in samenwerking met het Edukatief Centrum Leuven worden georganiseerd.

De financiële ondersteuning van Tint gebeurt via het 'Katharina-fonds' van Lenssens, waarvan de gelden rechtstreeks door het stadsbestuur worden doorgegeven. Omdat de uitbetaling door de Vlaamse gemeenschap nogal moeizaam verloopt, zag de stad zich verplicht om Tint vierden maand een overbruggingskrediet van 500.000 frank toe te kennen. Bovendien werden de projecten van Tint erkend door het VFIK (Vlaams Fonds voor Integratie van Kansarmen) waardoor ook de samenwerking met Leuven Sociaal, een samenwerkingsverband van verenigingen die rond kansarmoede werken, werd uitgebouwd.

Naast Tint bestaat er in Leuven ook de Noordafrikaanse Culturele Vereniging (NCV), en in september 1990

opgerichte zelforganisatie die dagelijks alle moeilijkheden ondervindt die onafhankelijke migrantenorganisaties meemaken. De vzw ontstond als initiatief van enkele migranten die trachten de Noordafrikaanse gemeenschap uit Leuven te organiseren rond bi-kulturele activiteiten. Zij kan dus een uitstekende springplank vormen om een belangrijke groep migranten op een directere manier te bereiken.

Naast het bevorderen van de contacten tussen Vlamingen en Noordafrikanen staat ook de bestrijding van kansarmoede centraal, via taallessen Arabisch en Nederlands aan migrantenkinderen in scholen. NCV is de enige vereniging in Leuven met een werking, niet alleen voor maar ook door migranten. Dit brengt alvast met zich mee dat de Noordafrikanen zelf de kans krijgen om mee de integratie uit te werken, zonder daarbij al te afhankelijk te zijn van de financiële of ideologische goodwill van de autoriteiten. Voor de verschillende projecten die NCV reeds realiseerde en hoopt te realiseren kreeg de vereniging totnogtoe nauwelijks enige financiële steun. Blijkbaar wordt de organisatie niet gezien als een volwaardige gesprekspartner bij de verantwoordelijken van het stadsbestuur, alhoewel het NCV al bewezen heeft haar doorgaans moeilijk te bereiken doelgroep, op een succesvolle manier te sensibiliseren.

Onmacht

De moeilijke situatie van het NCV, met alle problemen waarmee ze als zelforganisatie van migranten te kampen heeft, is geen uitzondering. Overal in Vlaanderen waar lokale zelforganisaties opgericht worden en enig resultaat behalen, stuiten ze vaak op een muur van wantrouwen en onbegrip. In "Eigen organisaties van migranten in Vlaanderen" stellen K. Pauwels en L. Deschamps, onderzoekers van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudie van de Vlaamse Gemeenschap, het volgende: "Toch steekt de overheid kwasi geen financiële middelen in de uitbouw van eigen organisaties voor migranten. Zelforganisaties van migranten leggen

(foto Karel De Weert)

het hier duidelijk af tegen Vlaamse lokale migrantenwerkingen. Dit heeft mede te maken met het feit dat criteria voor erkenning of subsidiëring gekoppeld zijn van de klassieke Vlaamse organisaties." Deze houding is een direct gevolg van de politieke onmacht van de migranten, die nog steeds hun stem niet kunnen uitbrengen. Politici zullen zich nauwelijks inzetten voor een electoraal onbelangrijke groep.

De Vlaamse Hoge Raad voor Migranten adviseert daarentegen al sinds 1985 voor het prioritaair uitwerken van een bijzondere subsidiëring voor de eigen organisaties van migranten. Deze organisaties kunnen immers een belangrijke rol spelen bij de integratie van migranten in onze samenleving. Integratie wordt hierbij opgevat als een groepsgevoerde emancipatie van de migranten en een gestructureerde deelname aan het grotere gemeenschapsgedrag op basis van culturele eigenheid.

Ontmoeting

De ambitie om een heuse migrantenwerking mogelijk te maken wordt in Leuven al enkele jaren levendig gehouden. Tint deed daarom het voorstel een ontmoetingscentrum voor migranten op

poten te zetten. Na een belofte door het stadsbestuur om een ruimte ter beschikking te stellen, blijkt nu echter dat deze belofte sterk is afgezwakt. Oorspronkelijk zou de stad 2,5 miljoen frank vrijmaken voor het ombouwen van een loods achter het Fabota-komplex in de Ridderstraat. Het schepkollege draaide die beslissing echter helemaal terug. Volgens schepene Vanneck gebeurde dit omdat de Technische Dienst waarschuwde dat de verbouwingen slechts lappendelen zouden blijven zodat het college oordeelde dat hier geen geld ingestoken kon worden.

Volgens Hamid Aboudi van Tint is dit een achteruitgang van het integratiebeleid: "Men verwijt de migranten altijd dat ze niet willen integreren, maar ik vind dat het aan de politici is om hen te helpen. Hier ligt het niet in de mogelijkheid van de migranten om zich te integreren, het is aan de Belgen, vooral aan de politici om daar iets aan te doen, om de migranten te aanvaarden en ervoor te zorgen dat ze aanvaard worden in de maatschappij."

Al de beslissingen over het migrantenbeleid worden volgens schepene Vanneck ook besproken binnen de commissie welzijn van de stad Leuven waardoor alle politieke partijen op de hoogte

moeten zijn van de moeilijke situatie waarin NCV en Tint verkeren. De samenwerking tussen beide organisaties moet mogelijk worden want het onderlinge gebekvecht is nergens goed voor, behalve voor anderen die hier niet uit zullen proberen te slaan. Schepene Vanneck ziet voor zichzelf op het vlak van samenwerking NCV-Tint een bemiddelende rol weggelegd. Zij beseft wel dat er voorzichtig zal moeten gewerkt worden om tot die samenwerking te komen, maar zowel bij NCV als Tint verklaarde men bereid te zijn om met elkaar hierover te praten. Een eerste punt waarvoor men met vereende krachten zou kunnen ijveren, is het realiseren van een ontmoetingsruimte voor migranten in Leuven. Als men op een beslissing van de stad moet wachten, kan dat nog wel een tijdje duren.

Petra Cock
Dorinda Dekeyser
Ronny Tieleen

Studenten en anderen die geïnteresseerd zijn in voetbal, volleybal of wushu (kung fu) met Leuvense migranten kunnen contact opnemen met de Studenten Tegen Racisme (STeR), 's Meesters 5, Leuven. Zowel NCV als Tint voorzien dergelijke interculturele ontmoetingen.

KORTGELEZEN

(Verfijnde kastelen en universitaire burchten)

Wie beweert dat het slecht gaat met de geschreven pers in Vlaanderen, heeft waarschijnlijk nog nooit geprobeerd om op één week tijd alles te lezen wat in die zeven dagen aan druksels verschijnt. Wij slagen er alszins al niet in om alle voor onszelf en onze lezers interessante uitspraken en inzichten die in Vlaamse bladen geformuleerd worden, op tijd te registreren. Zo komt hier af en toe iets binnengevraagd dat vast 'oud vuil' is, maar toch boeiend genoeg om het de lezer via onze kolommen te laten geworden. Zo stootten we vorige week op een oud nummer van het populaire - dus door universiteiten niet gelezene - blad 'TV Ekspres', waarin een uitgebreid interview met Herwig Van Hove te lezen is.

Herwig Van Hove is ongetwijfeld een van de bekendste, zonet de bekendste, figuren die onze KU Leuven bevolken. Als deeltijds docent en werkleider maakt hij de vijfdejaars burgerlijk ingenieur vertrouwd met het domein van de fysische scheikunde. In zijn vrije tijd ontwikkelt hij echter een veel boeiender activiteit: sinds tien jaar verzorgt hij de wijnrubriek in 'Knack', hij werkte mee aan 'Krokant' (BRT), zetelde in het panel van de 'Wies Andersen Show' (VTM) en leidde de omstreden gastronomische show 'Château Van Hove' op de BRTN. Van Hove hoort daarmee ongetwijfeld thuis in de categorie 'bekende Vlaming', en voor velen in de sub-categorie van de 'mediageile bekende Vlaming'.

Dit statuut wordt hem allesbehalve in dank afgenomen door het universitaire wereldje. De professor die zo ongedwongen de media bespeelt in programma's waar allesbehalve universitaire kennis voor vereist is, wordt zo mogelijk nog spottender bekeken dan Umberto Eco als hij zich in

Leuven vooral op de tv-kamera's concentreert. Bovendien zou Van Hove zijn verplichtingen tegenover de unief verwaarlozen: van wetenschappelijk werk is totaal geen sprake, zijn lessen worden door assistenten gegeven. Daar kan de rest van de fakulteit niet mee lachen, zeker in tijden waar elk personeelslid dat men nog kan financieren eigenlijk optimaal zou moeten renderen.

Groot was dan ook onze verbazing toen wij in TV Ekspres van 5 juli lezen: "Het enige verwijt dat enigzins gefundeerd is, zou kunnen zijn dat ik te weinig tijd aan de universiteit doorbreng. Maar mijn opdrachten aan de KU Leuven worden binnenkort waarschijnlijk herschikt: een aantal van mijn skills - ik spreek en ik schrijf nogal gemakkelijk - zullen dan ten dienste komen te staan van de universiteit. Men denkt aan public relations of zoiets, maar er is nog niet echt iets concreets geformuleerd." (p.22)

Nu heeft de KU Leuven sinds de hervorming van Roger Dillemaans inderdaad een 'woordvoerder', in de persoon van Willy Geysen, fakulteitsgenoot van Van Hove. Of er dan eventueel aan gedacht werd om Van Hove als opvolger van Geysen aan te duiden? Frans Van Nieuwenhove (directeur rektorat): "Blijkbaar zijn er inderdaad gesprekken geweest, maar ik weet niet in welke mate die gekoncretiseerd werden." Herwig Van Hove: "Het woord 'denkspite' is in deze overdreven. Er zijn eigenlijk geen gesprekken geweest. Het bewuste interview heb ik zelf immers niet geschreven?"

Wat er ook van zij, iemand lijkt toch ooit met de idee gespeeld te hebben om een voor de KU Leuven penibele situatie - een overbekende prof die toont hoe weinig sommigen

aan de KU Leuven werken - uit te buiten door Van Hove's "skills" uit te buiten. Dat dat plannetje niet bij iedereen in goede aarde zal gevallen zijn, kan men zich levendig indenken. Men kan niet om het even wie een serieuze product als een universiteit laten verkopen. De konnotaties die aan de persoon van Van Hove kleven, maken het vanuit marketing-standpunt voor sommigen onverantwoord om de man te ekspliciet met de KU Leuven te verbinden.

Nu die hetze rond Herwig Van Hove duidelijk kontoeren aanneemt, begrijpen we ook beter dat Campuskrant-kolumnist Luc Vander Velpen zich in het nummer van 24 oktober zo kon opwinden over de gastronom: "Regelmatig is Herwig zelf onderwerp van een kwisvraagje. In termen van multiple choice luidt dat ongeveer zo: "Is Herwig van Château Van Hove verbonden aan a) de fanfare Immer Vooruit van Ransbeek, b) de keuken van het Ursulinenklooster van Scherpenheuvel, c) het departement van Chemische Ingenieurstechnieken van de KU Leuven?" "Bee!" Brute pech natuurlijk. Enkel c is min of meer goed."

De "Jean-Pierre Van Rossem van de audiovisuele junkfood", zoals Vander Velpen hem noemt, lijkt ondertussen voor de zaak van de wetenschap gewicht te zijn. Hij wordt alszins meer in het Arenbergkasteel gesignaleerd en wij bereiken hem bij de eerste poging al op kantoor. Tot grote vreugde van de universitaire gemeenschap, inclusief Vander Velpen: "Herwig is dus sinds kort weer wat meer in Heverlee gesignaleerd. Eindelijk, want ik moet hem dringend spreken. Ik zit namelijk al enkele maanden vreselijk te knoeien met een roerei. Als Herwig zo kan kakelen, dan zal hij ook wel iets van eieren weten zeker." (PDG)

D.T.P.
Professioneel sekretariaat
VERWERKING
STAVAN
PUBLISHING
VERTALINGEN
 GEMEENTESTRAAT 1 3010 KESSEL-LO
 TEL. 016/35 06 01 FAX 016/35 07 12

Economika voert musical op En je hebt het geweten

'Geweten' is de titel van de musical waar het kultuurpresidium van Economika dit jaar mee uitpakt. Het verhaalt in een wervelende show de perikelen van een jonge, rotverwende yuppie die tijdens het doorlopen van verschillende stadia van zijn leven zichzelf beter leert kennen, een beter karakter krijgt en op het einde in de armen valt van een meisje waarop hij intussen verliefd was geworden. Deze week zal na drie maanden intensief repeteren de musical worden opgevoerd. Veto ging alvast een kijkje nemen tijdens een generale repetitie en licht een tipje van de sluier op.

Belangrijk is dat omzeggens alles in deze musical door studenten van de fakulteit Economie is gekreëerd. De belangrijkste component, de tekst, beheerst in aanzienlijke mate de rest van de componenten als muziek, dans en decor. Het handige aan het scenario is ongetwijfeld dat na een inleiding, waar het hoofdpersonage in gesitueerd wordt, er op een vrij losse manier enkele 'milieus', waarin hij belandt, na elkaar komen. Dat geeft ruimte om elk milieu op een andere manier op te vullen en om met genres te spelen. Zo zijn er scènes in een zwerfsmilieu, in een studentenmilieu, in een misdadigersmilieu, enzovoort.

Danseresjes

De genre-verandering komt bij uitstek in de muziek tot uiting. Zowel funk, rock & roll als dansmuziek vullen de scènes op. Dat is muziek uiteraard niet alleen instrumentaal. Het is immers een musical en er wordt dus ook stevig in gezongen. Alle muziek wordt live gebracht door een orkestje met gitaren, bas, drums, syntesizers en blazers. Op de scène staat er ook heel vaak een achtergrondkoorje, waarvan sommige leden ondertussen ook in bepaalde scènes figureren. Over het componeren van de muziek zie Wim Allegaert ons tussen twee scènes: "De muziek is vrij populair en is niet geschreven in een Bernstein-stijl. De nummers kunnen in principe ook los van de musical staan, toch wat de muziek zelf betreft. De teksten zijn uiteraard gebonden aan de musical. We hebben het scenario gelezen en aan de hand daarvan de muziek gekomponeerd. Daarna pas zijn er teksten op die muziek gezet." Allegaert is voor 70 procent verantwoordelijk voor de muziek en is dirigent van de band.

Met de muziek in de handen kon de choreografie in elkaar worden gebokst. De dans is traditioneel verantwoordelijk voor de dynamiek en de show van een musical. Dat is hier niet anders. Het

blijkt ook dat de dans, net als de muziek getematiseerd is, de verschillende milieus worden in een verschillende dansstijl gedanst. De dansgroep bestaat uit dertien meisjes en vier jongens, maar de choreografie zelf ligt grotendeels in handen van Catharina Callier: "Op basis van de muziek heb ik vóór de repetities met de andere dansers een choreografie uitgedacht. Ik heb me daarvoor vooral laten leiden door wat ik vanuit mijn opleiding nog weet. Daarnaast werden er ook nog door de andere dansers nieuwe bewegingen aangebracht tijdens de repetities."

Snelwandelen

Hoewel men voor de muziek en de dans zonder auditie heeft gewerkt, heeft men voor het aantrekken van de acteurs wel een auditie gedaan, om alle geïnteresseerden de kans te geven vanuit het skript die rol te kiezen die hen het meest aansprak. Sommigen daarvan werkten vorig jaar ook al mee aan de revue van Economika. Het is een hele opdracht de werking van een dergelijk team in goede banen te leiden. Men heeft er dan ook voor geopteerd om dialogen, muziek en dans tot de generale repetitie apart te laten oefenen.

Heel het idee, de coördinatie, een stuk van het scenario en van de muziekcompositie lag in de handen van Ilse Scheers, vice-preses cultuur van Economika. "Vorig jaar, bleek er met de revue al een trend te bestaan om zoveel mogelijk de muziek zelf te maken. Toen is zowat het idee gegroeid van een musical te maken. Eind vorig academiejaar was ik dan kandidaat in een presidiumploeg van Economika en dat bleek de ideale manier om iets dergelijks te programmeren. Toen we met onze ploeg de verkiezingen wonnen, was het hek van de dam en konden de voorbereidingen beginnen. In het begin van het academiejaar bleek na een berichtje aan de valven, zoveel interesse te zijn voor de musical dat we serieus gestimuleerd werden om het tot een goed einde te brengen."

Dorpstoneel

"Het fundamenteel verschil met een revue zoals die traditioneel om de twee jaar werd opgevoerd is dat er bij een revue binnen een bepaald kader professooren worden geheld. Hier is het pure fictie en het studenten- en Economika-motief komt maar heel sporadisch naar voor in de musical. Het blijft wel de bedoeling dat er volgend jaar terug een revue zou komen. Maar als deze musical veel succes heeft en er ook het nodige enthousiasme voor is, dan kan men de jaren daarop het ene jaar een musical maken, en het andere jaar een revue. Maar dat is natuurlijk toekomstmuziek."

De meesten zijn al sinds oktober met het werk bezig. Jammer genoeg is het

scenario op een nogal flauw en voorspelbaar gegeven gebaseerd en bezit het niet veel meer diepgang dan een doorsnee dorpsoneel. Het is moraliserend (de titel 'Geweten') en klicheematig (een kantus stelt het Studentenmilieu voor, het Goede overwint het Kwade) tegelijkertijd. Gelukkig is een musical meer dan een plot alleen en de acteursprestaties van sommigen trekken het nivo duidelijk omhoog.

Ilse Steen
Steven Van Garsse

De musical wordt op 28 en 29 januari in de Stadsschouwburg uitgevoerd, telkens om 20.00 u. Er zijn nog een aantal kaarten verkrijgbaar aan de loketten van de Stadsschouwburg en in de bar van Economika.

Drie keer Berlijn in het Stuc

We zijn één volk

Van 21 tot 24 januari loopt in het Stuc een filmproject rond Berlijn. 'Allemagne année 90 neuf zéro' van Jean-Luc Godard en 'Uberall ist es besser wo wir nicht sind' van Michael Klier, analyseren het Berlijn van de jaren negentig dat heropgebouwd en herenigd is. Beide films verwijzen naar 'Germania anno zéro' van Rossellini, een harde tekening van Berlijn na de val van het nazisme. Na het neerhalen van de Berlijnse muur, na Kohl's uitroep "Wir sind ein Volk", is de vraag weer aktuëel geworden: Wat is Duitsland?

De drie films die het Stuc vertoont, bewegen zich binnen de contouren van die vraag. Elke film is een document over Duitsland. Elke cineast heeft alles geregistreerd wat ontsnapt aan de camera die in dienst staat van journaal of propaganda. Klier: "Ik heb Berlijn willen filmen via zijn onbekende kanten, met andere beelden dan degene die de televisie toont". Rossellini, Klier en Godard weten dat de camera niet straffeloos een gebeurtenis zonder omwegen kan vastleggen. De camera van het journaal laat zich te veel leiden door wat op het voorplan gebeurt: historische ontmoetingen, demonstraties, gevechten...

Die camera wil snelle resultaten en is hoogst selectief: enkel wat herkenbaar is en konform met de redactionele lijn zal getoond worden. In hun drang om bij de 'belangrijkste' gebeurtenissen aanwezig te zijn, nemen ze geen tijd om de context van die gebeurtenissen te onderzoeken. Het ontbreekt de beelden aan diepte. Misschien hebben ze ons daarom zo weinig te vertellen. De documentaire waarde van de films van Rossellini, Klier en Godard komt juist door een aandacht voor wat in de marge van de geschiedenis gebeurt.

Darwin

Rossellini's film 'Germania anno zéro' werd midden in de ruïnes van Berlijn gedraaid in 1947. Hij zoekt naar de betekenis van die ruïnes via het verhaal van de jonge Edmund die de straten afschuift op zoek naar voedsel voor zijn zieke vader. Op haast documentaire wijze brengt hij het leven in een stukgeschoten stad in beeld, met een zuiver registrerende camera en een kadragie die de handeling steeds in een context van alledaagse realiteit plaatst. De materiële vernieling van de stad is echter eveneens een afspiegeling van de ideologische en morele ruïne die de nazifaktie en de oorlog achterlieten. Geen enkele myte, geen enkele gemeenschappelijke waarden bindt de burgers van Berlijn nog; het is ieder voor zich en men leeft op elk beetje hoop, elk stukje

NEUW!

Leer typen in een week

U leest het juist: op 15 uur, gespreid over één week leert U perfect blind typen (26 letters + hoofdletters + leestekens)

- met leerdoelgarantie
- 3 gratis proeflessen

Doe vandaag nog Uw gratis proefles en morgen typet U zelf brieven en papers.

De cursus gaat door te LEUVEN - Brusselse straat 51A (016)23.05.56 (tot 21 uur)

advertentie

Drie keer Berlijn in het Stuc

We zijn één volk

droom dat nog rest. Tegen deze achtergrond zien we een vroegere leeraar van Edmund hem een sociaal-darwinistische nazi-ideologie inprent: zijn vader is zwak en zwakken moet men uitschakelen. Als Edmund vervolgens zijn vader vergiftigt, zien we hoe onstellig logisch deze wending in het verhaal in een stad in puin overkomt.

Vlam

Rossellini velt een hard, pessimistisch oordeel over deze fase van de Duitse geschiedenis: "De Duitsers waren mensen zoals alle anderen; wat heeft hen naar die ramp kunnen leiden? De foute moraal? De eksaltatie van de kracht, eerder dan die van de zwakte? Daarom dat ik verkozen heb de geschiedenis van een kind te vertellen, van een onschuldige kind dat door de verdraaiing van een utopische opvoeding aangezet wordt om een misdaad te plegen, waarbij hij dan nog in de mening verkeert een heldendaad te hebben volbracht. Maar de kleine vlam van de moraal is in hem niet uitgedoofd: hij pleegt zelfmoord om aan die malaise, die tegenspraak te ontsnappen." Het Duitse volk, voor zover het nog bestaat, is veroordeeld om in deze malaise, geklemd tussen een dubbele onmogelijkheid, te blijven leven: de onmogelijkheid om met die herinnering aan de Nazi-terreur nog moreel zelfbewust als volk door de geschiedenis te gaan én de etische onmogelijkheid om dit verleden ooit te kunnen vergeten.

In 'Uberall ist es besser wo wir nicht sind' van Klier ligt de fokus wederom op Berlijn. Dit maal echter Berlijn in die periode van de grote immigratiegolven uit Oost-Europa. Het is de periode waar de Berlijnse muur begon te wankelen. Klier filmt de wederwaardigheden van twee poolse migranten, Jerzy en Ewa die op zoek zijn naar een beter leven, die mengeling van vrijheid en materiële welstand. Een fictieverhaal om te laten zien wat de televisiekamera's terzijde laten. Klier verfilmt een verhaal van "kleine mensen" en geeft zo inhoud aan de woorden 'immigratiegolf van Oost naar West'.

Dat Klier verwijst naar Rossellini is vrij duidelijk. Klier laat ook de camera optekenen wat er te zien valt, als men niet, zoals de journalisten plegen te doen, op zoek gaat naar de volgende dramatische shot. Klier toont de situatie van de migranten door te blijven stilstaan bij hun 'allegaagheid'. Hij zoekt niet de uitzondering, niet het pathologisch geval, maar hun normaliteit.

Ook inhoudelijk kan men verwijzingen vinden naar Rossellini's film. Misschien zijn Jerzy en Ewa wel de moderne gestalten van Edmund. Ook zij moeten elke dag vechten om in leven te blijven: vuile jobs, prostitutie, bodyguard voor woekeraars... Waar echter in 1947 die stad in puin geen enkele droom meer kon bieden, bergt Berlijn nu een te grote droom. Klier toont hoe Berlijn, als

eiland van welvaart in voormalig Oost-Europa, een droom van welstand vertegenwoordigt die deze stad niet kan waarmaken. Een stad waar onverschilligheid heerst die gevoed wordt door geld: "(Berlijn is) een plaats waar enkel het geld zal heersen, de stad gaat zijn ziel verliezen om armen, veel armen binnen te halen."

Klier verfilmt zijn verhaal zonder een te veel aan bewegingheid, hij filmt Jerzy en Ewa zoals ze zijn, lakoniek, pragmatisch, levend in immoraliteit maar niet corrupt: ze zijn modern. De logica van Klier's verhaal sluit echter uit dat Jerzy of Ewa ooit zelfmoord zouden plegen. Hun onverschilligheid is te groot en hun droom heeft steeds nog ten genoeg plaats om te verschuiven: "Viel weiter westlich geht's nicht", waarschuwt Ewa, waarop Jerzy lakoniek antwoordt: "Mal sehen".

Verhaallijn

Meer als andere hedendaagse cineasten is Godard bewust van de mogelijkheden en beperkingen van het medium film. Hij gelooft dat men in een film niet kan ontsnappen aan het vertellen van verhalen, maar ook weet hij dat het onmogelijk is om een verhaal te vertellen en tegelijk de beelden volledig tot hun recht te laten komen. Zijn films zijn composities van beelden, fragmenten, brokken losse woorden, die samengezet worden met enkel associatieve verbanden en waarin de homogeniteit van het verhaal zich verliest. Film is voor hem niet expressie (van gedachten, verhalen...), maar impressie (de beelden in een verhaallijn plaatsen zodat ze door hun eigen kracht deze lijn steeds doorbreken). In 'Allemagne année 90 neuf zéro' gebruikt Godard deze stijl om film, een 'art du présence', op een spoor naar het verleden te plaatsen, om de beelden een diepte in de tijdsdimensie te laten suggereren.

Winterlandschap

Godard wil ons een verhaal vertellen over de eenzaamheid van een volk dat zich sinds de val van de Berlijnse muur terug bewust wordt van zijn geschiedenis. Hier ontkenen herinneringen - de signatuur van Bach, een pagina uit 'Das Schloss' van Kafka, de Berlijnse Alexanderplatz, etc. Herinneringen die de eigenheid van Duitsland tekenen, haar muziek, haar literatuur, het Derde Rijk, de Muur. Sporen die dit volk aan zijn eenzaamheid binden.

Anders als bij Rossellini ervaren we hier geen onmogelijkheid tegenover het verleden, het gevoelen van malaise is verdwenen. Lemmy Caution, de spion uit 'Alphaville', zien we hier terug bij zijn laatste opdracht. Hij is nu een oude man. Met een melancholie die eigen is aan ouderen, als zij zich terugbuigen over hun verleden, buigt hij zich over die herinneringen aan het Duitse verleden die hij in het landschap getekend ziet. Hij zal zich niet zelfmoorden om dit verleden, en hij is te oud om nog pragmatisch tegen het heden aan te kijken zoals Jerzy en Ewa. Onder zich voelt hij een harde, bevroren grond.

Karel Maesen

Oefenen voor musical én songfestival: van economie gesproken.

Programmeren met liefde voor Cultuur

In een interview met Knack in 1988, stelde Jan Verheyen, manager van *Independent Film*: "Het vraagt een beetje moeite om de structuur van het filmbedrijf uit te leggen, maar eens je daar overheen bent, wordt het echt spannend, net Dallas." Dit geldt zeker voor de Leuvense situatie, waar momenteel een keiharde concurrentie tussen Studio en Supercity wordt gevoerd. Een blik achter de schermen van de vrije markt (of oligopolie?) van distributie en exploitatie toont welke invloed deze concurrentie heeft op de concrete programmatie.

In de complexe wereld van de film zijn er drie hoofdrolspelers: de producent, de distributeur en de exploitant. Tussen deze bedrijfstakken heerst er een sterke wederzijdse afhankelijkheid. Bioskoopuitbaters kunnen niet zonder verdeelhuizen, verdeelhuizen kunnen niet zonder filmmakers, en omgekeerd. De filmwereld draait dus grotendeels op vrije-marktprincipes en kenmerkt zich door een keiharde zakmentaliteit, waarin de tegenpartij aanvallen op lange termijn gelijk staat met het ondertekenen van zijn eigen doodvonnis. Dit geldt zowel voor de relatie tussen producent en verdeler als tussen verdeler en uitbater...

De filmproducent, die de grootste risico's loopt aangezien hij de risico's niet kan spreiden over meerdere producten, verkoopt aan de verdeler de distributierechten (per land) van een film. Verdelers kunnen hun risico's beter spreiden door verschillende films bij afzonderlijke producenten te kopen, zodat het eventuele verlies van de ene film kan gecompenseerd worden met de winst van een andere. Zij veruren op hun beurt kopies van de aangekochte films aan de exploitanten. Daarbij worden de opbrengsten, berekend op basis van de ticketverkoop, procentueel verdeeld tussen de exploitant en de distributeur. Het verdelpercentage varieert van film tot film en evolueert naarmate de film langer draait. Voor een absolute toptop kan een verdeler bijvoorbeeld tot 80% van de recette opeisen tijdens de eerste weken dat de prent vertoond wordt. Nadien vermindert dat percentage geleidelijk. De gemiddelde verdeelsteulet ligt uiteindelijk een stuk lager, namelijk op 50-50.

Liefde

De distributeurs vallen uiteen in twee soorten: de afhankelijke - de zogenaamde *majors* - en de onafhankelijke. De eerste groep wordt (onder andere) vertegenwoordigd door United International Pictures (dat de studio's Universal, MGM, Paramount en United Artists groepeer), 20th Century Fox, Warner en Columbia. Deze *majors* hebben nauw contact met de grote Amerikaanse studio's en verkopen in feite hun eigen produkten - ze zijn tegelijk producent en verdeler. De taak van de plaatselijke filiaalhouders bestaat erin te kijken of een bepaalde film in een bepaald land kans maakt om op de nationale reclamecampagne voor de film te voeren. De onafhankelijke verdeelhuizen zijn talrijker (een twintigtal), moeten zelf hun produkten aankopen en daarna aan de bioskoopuitbaters verhuren. Bekende onafhankelijke huizen zijn Belga Films, Ciné Libre, Progrès, Excelsior en Independent.

De relatie tussen distributeurs en bioskoopuitbaters is vaak een haat-liefdeverhouding. Beide partijen zitten namelijk met verschillende belangen. Een exploitant zou de grootste winsten kunnen maken door elke week een nieuwe kaskraker te programmeren, terwijl de distributeurs de film zolang mogelijk in een zaal wil vertoond zien om er zoveel mogelijk winst uit te halen. De distributeuizen hebben enorm veel macht, vooral in een concurrentiële situatie zoals in Leuven. Zij kunnen bepalen welke film in welke zaal, hoelang en op welke uren zal gedraaid worden. Daarbij worden criteria gehanteerd als beoogd publiek, imago van het bioskoopcomplex (zie onder), zaalkapaciteit en welke andere films op dat moment geprogrammeerd worden.

De distributeurs bepalen eveneens in welke steden de premiers zullen plaats vinden. Aangezien de grootste winsten gemaakt worden tijdens de eerste weken dat een film

vertoond wordt, is dergelijk premièrerecht zeer geëerd door de bioskoopuitbaters. Daarbij eisen de exploitanten garanties met betrekking tot exclusiviteit in tijd en ruimte, het zogenaamde *clearance*-principe. De laatste jaren stapten sommige distributeurs meer en meer af van dat principe. Ze brengen tientallen kopieën tegelijk op de markt (een *splash release*) om te vermijden dat video's verschijnen vooraleer de film in een bepaalde stad kan vertoond worden.

Sfinx

De verhouding tussen de Leuvense exploitanten en de distributeurs is vrij specifiek. In een stad als Antwerpen bestaat vrijwel een monopoliepositie van één enkele exploitant - Georges Heylen van het 'Rex-concern'. In Brussel en Gent leven grote complexen als Kinopolis en Decascope naast zalen die over een aanzienlijk kleinere capaciteit beschikken - Studio Skoop en Sfinx, Acropole en Arenberg-Galeries. Deze kleine zalen spitsen zich hoofdzakelijk toe op een specifiek segment van de markt: de zogenaamde 'ciniefiele', 'betere' of 'culturele' film. Het publiek voor deze produktes is vaak te beperkt om er een groot complex mee rendabel te maken.

Tijdens de periode waarin Jos Rastelli in Leuven een monopoliepositie bekleepte (van 1985 tot 1990), bepaalde hij kwasi autonoom welk soort films in Leuven te zien waren. Tegenover de distributeurs stond hij immers sterk: leverden ze hem niet de gewenste film aan de gewenste voorwaarden, dan kwam die prent - en eventueel nog andere films van dezelfde verdeler - noch in Leuven, noch in één van de 14 andere zalen van de Studio-keten, op het scherm. In die periode wierp Rastelli zich graag op als een promotor van de 'betere film'. "De enige vijand van de bioscoop is de slechte film", zo verklaarde hij in een interview met Knack in 1988. Volgens hem was deze programmatie vooral mogelijk vanwege de aanwezigheid van een studentenpubliek: "Studenten zijn het meest kritische publiek dat je je kan dromen. Een student kan je nooit bedotten."

Nochtans draaide Rastelli ook in die periode al publiekstrekkers. Dat hij die essentieel achtte en/of nodig had om het hoofd boven water te houden, bewijst het feit dat hij in 1987 een fikse rel met *Independent* niet uit de weg ging toen bleek dat 'Hector' van Urbanus simultaan in Aarschot zou worden uitgebracht, wat Rastelli naar eigen zeggen 10% van zijn recette zou kosten. Het 'kwaliteits' imago, dat Studio's zich graag aanmeten omdat dat nu eenmaal in de smaak valt bij een groot deel van het studentenpubliek, is dus in feite altijd relatief geweest.

Rendabel

Met de komst van Supercity werd het gebrek aan objectieve grond van Rastelli's dubbele redenering - studenten willen kwaliteit, Studio brengt kwaliteit - in de verf gezet. Tijdens de eerste maanden na de opening van Supercity in oktober 1990, draaiden in het nieuwe complex weinig interessante films. Dat was een logisch gevolg van het feit dat films bij de verdeler vaak maanden op voorhand worden vastgelegd en er de grootste onzekerheid bestond rond de openingsdatum van Supercity. Als nieuwkomer op de markt moest Supercity bovendien zijn geloofwaardigheid bij de verdelers nog bewijzen.

In de maanden daarop bleek echter dat veel van de films die door Supercity werden geprogrammeerd evengoed door Studio konden worden gedraaid. Het gebeurt trouwens regelmatig dat men in het ene complex een trailer kon bekijken voor een film die later in de andere zaal in roelatie wordt gebracht. Verdelers verschaffen immers vaak promotiefilms vóór ze een kontrakt met een exploitant tekenden.

Nochtans richtte Supercity zich met zijn programmatie aanvankelijk vooral op een breed Leuven en niet enkel op een studentenpubliek. Waar sommigen gevreesd hadden dat de markt in Leuven niet groot genoeg was om zeven ekstra zalen rendabel te maken, bleek al gauw dat zijn luksueuze infrastructuur de concurrentie met Kinopolis kon doorstaan. Veel Leuvenaars die vroeger naar Brussel trokken om in de beste omstandigheden naar een film te

kunnen kijken, bleven nu in de streek. De grote schermen en de prima geluidskwaliteit trokken ook de studenten aan. Films die simultaan in beide bioscopen draaien zouden, aldus Luc O, directeur van Supercity, driemaal meer toeschouwers trekken in Supercity, in grote mate omwille van het verschil in comfort.

Soft-erotisch

Gaandeweg ging Supercity ook meer aandacht besteden aan haar studentenpubliek, door de programmatie van 'betere commerciële films'. Met voltreffers als 'Wild at Heart' en 'The Doors' maakte Supercity duidelijk dat ook zijn films wil brengen die bij veel studenten aanslaan. Tevens werd komaf gemaakt met de myte als zou er ook bij de studenten geen grote interesse bestaan voor zogenaamde 'pulp': de namiddagvertoningen van soft-erotische prenten als 'Wild Orchid' en 'Blue Movie Blue' kenden vaak een niet onaanzienlijke bezetting door de massale opkomst van studenten.

Overigens heeft Supercity ook altijd films geprogrammeerd waarvan op voorhand kon voorspeld worden dat het geen publiekstrekkers zouden worden: denk aan 'Henry V', 'Tatie Daniëlle' of 'Il sole anche di notte' van de broeders Taviani. Luc O windt er geen doekjes om: het gaat hier wel degelijk om een bewuste politiek waarmee Supercity op termijn ook een vaste plaats voor de 'kwaliteitsfilm' wíl vrijmaken. Een recent voorbeeld hiervan is 'La double vie de Véronique', waarvan velen verwachtten dat hij door Studio zou geprogrammeerd worden. Vorig jaar kon een geplande Fassbinder-retrospektieve overigens geen doorgang vinden omdat Supercity er niet voldoende films voor vast kreeg.

Dat Luc O nog hard zal moeten werken aan zijn droom om in Supercity een gevarieerd aanbod te brengen, ligt ten dele ook aan de verdelers. Uit telefonische reakties van distributeurs als Concorde, Excelsior en Columbia-TriStar blijkt immers dat zij nog steeds over Supercity en Studio denken in termen van de tegenstelling commercieel-kwalitatief. Zolang die overtuiging leeft, is het voor Supercity vaak moeilijk om een bepaalde film los te krijgen bij

de verdeler. Nochtans tekent de evolutie zich steeds duidelijker af: men evolueert in Leuven niet naar een opsplitsing kaskrakerbioscoop versus cinefielenclub, maar veeleer naar een situatie waarbij er twee exploitanten op de markt zijn die een vrij gelijklopende programmatie hebben.

Kinderachtig

Naarmate deze evolutie zich verder voltrekt, wordt de concurrentie tussen beide zaaluitbaters er natuurlijk niet minder op. Het is een publiek geheim dat Rastelli de komst van Supercity met argusogen heeft gevolgd. Tot op vandaag wimpelde hij alle samenwerkingsvoorstellen van O af. Volgens O is deze weigering om samen te werken in de eerste plaats ingegeven door emotionele motieven: Rastelli zou het doorbreken van zijn monopoliepositie nog steeds niet verteerd hebben. Feit is alleszins dat op die manier voor beide uitbaters de zaken er niet gemakkelijker op worden: ze kunnen gemakkelijker door de verdelers tegen elkaar uitgespeeld worden. Bovendien gebeurt het (steeds vaker) dat films in Leuven in beide zalen tegelijk draaien - onlangs nog 'Hot Shots' en 'Robin Hood'. Voor films waarvan het succes op voorhand vaststaat, is dit naar verluidt geen probleem: de vraag is groot genoeg. Wanneer het echter om twijfelgevallen gaat, is een parallelle programmatie eigenlijk niet rendabel. Nochtans besloot Rastelli onlangs 'L'Amant' van Jean-Jacques Annaud (bekend van 'L'ours' en 'Le nom de la rose'), simultaan te draaien met Supercity. Kenners zien in 'L'Amant' een slechte prent die in Vlaanderen best wel op een flop zou kunnen uitdraaien.

Het ziet er dus naar uit dat de concurrentie in het Leuvense in de komende jaren bikkelhard zal worden. En dat terwijl op Vlaams niveau Leuven nog steeds een tweederangspositie inneemt - na Antwerpen, Brussel en Gent - en men zich hier dus soms verplicht ziet een film later uit te brengen. Die situatie zou in de toekomst nog erger kunnen worden als de groep Bert-Claeys van Kinopolis zijn koers naar de verovering van meer dan de helft van de exploitantenmarkt voortzet en zo een ijzersterke positie bij de verdelers kan afdwingen. Als beide filmhuizen in Leuven niet gaan samenwerken om hun positie bij de verdelers te versterken, zullen deze hen blijven als tweederangsklanten behandelen. Dan zit de kans erin dat nog meer films aan Leuven voorbijgaan. De grootste verliezer van dit gekibbel is dus weermom de konsument.

Pieter De Gryse
Patrick Staudt

(foto Hielke Grootendorst)